

A Régiók Bizottsága véleménye a következő témában: Az Európai Bizottság „Tudomány és technológia: kulcs Európa jövőjéhez – a jövőbeli európai kutatástámogatási politikára vonatkozó iránymutatások” című közleménye

(2005/C 71/06)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Bizottság „Tudomány és technológia: kulcs Európa jövőjéhez – a jövőbeli európai kutatástámogatási politikára vonatkozó iránymutatások” című közleményére (COM(2004) 353 végleges);

tekintettel az Európai Bizottság 2004. június 17-i határozatára, amelyben az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének 1. bekezdésében foglaltak értelmében felkéri a Régiók Bizottságát, hogy készítsen véleményt a témáról;

tekintettel elnökének 2004. április 5-i határozatára, melyben megbízza a „Kultúra és oktatás” szakbizottságot, hogy a tárgyban dolgozzon ki véleményt;

tekintettel az Európai Tanács lisszaboni ülésén hozott határozatra, amelyben elfogadták az Európai Kutatási Térség (EKT) koncepcióját, ezáltal lefektették az Európai Unión átívelő, közös tudományos és technológiai politika alapját,

tekintettel az Európai Tanács 2002. márciusi, barcelonai ülésén hozott határozatra, miszerint az Európai Unió azt a célt tűzi maga elé, hogy az európai kutatási költségvetést 2010-ig az Európai Unió GDP-jének 3 %-ára növeli,

tekintettel az Európai Bizottság „Európa és az alapkutatás” című közleményére ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Bizottság „Az egyetemek szerepe a tudás Európájában” című közleményére ⁽²⁾ és a Régiók Bizottságának „Az egyetemek szerepe a helyi és regionális fejlesztésben a tudás Európájával összefüggésben” című, előretételező véleményére (CdR 89/2003 végleges) ⁽³⁾,

tekintettel a Ramon Marimon professzor elnöklete alatt működő magas szintű szakértői testület „A VI. keretprogram új eszközei hatékonyságának értékelése” (2004. június 21.) című jelentésére,

tekintettel a „Kultúra és oktatás” szakbizottság által 2004. szeptember 22-én elfogadott véleménytervezetre (CdR 194/2004 1. mód.) (előadó: Jyrki MYLLYVIRTA, Mikkelii polgármestere (FI/EPP)),

Mivel:

- 1) a közlemény átfogó céljai feltétlenül szükségesek az Európára vonatkozó lisszaboni stratégia megvalósításának érdekében. Az európai kutatási és fejlesztési ráfordítás a GDP 3 %-ára történő növelése – ennek kétharmada magánforrásokból származik – és az, hogy a teljes befektetés Európa tudásalapú társadalmát és gazdaságát előmozdító kutatáshoz és fejlesztéshez kapcsolódik, olyan ambiciózus célkitűzés, amely csak az Unió és a tagállamok egységes elkötelezettsége és összehangolt fellépése révén valósítható meg.
- 2) a közleményben a következő hat fő fejlesztési célkitűzést fogadták el:
 - Európai kiválósági központok létrehozása laboratóriumok közötti együttműködés révén,
 - Európai technológiai kezdeményezések indítása,
 - Az alapkutatás kreativitásának ösztönzése a munkacsoportok közötti európai szintű verseny révén,
 - Európa vonzóbbá tétele a legjobb kutatók számára,
 - Európai érdeket képviselő kutatási infrastruktúra kialakítása,
 - A nemzeti programok összehangolásának javítása,

⁽¹⁾ COM(2004) 9 végleges

⁽²⁾ COM(2003) 58 végleges

⁽³⁾ HL C 73. 2004. március 23., 22. oldal

A szélesebb körű eljárási javaslatok a következőkre vonatkoznak:

- a kutatási teljesítmény növelése az egész Unióban – különösképpen az új tagállamokban,
- az Európai Unió feladatainak kulcsfontosságú témákra való összpontosítása, és
- jobb munkavégzés több feladat elvégzése érdekében,

- 3) A közleményben javasolt intézkedések önmagukban nem kohéziós eszközök, azonban kétségtelen, hogy – akár pozitív, akár negatív – hatást gyakorolnak a kohézióra. A tudásalapú iparágak adják a fejlődés hajtóerejét egész Európában, ezért a regionális politika szemszögéből nézve sokkal hatékonyabb, ha ezeket az erőket hasznosítjuk a kohéziós célok előmozdítása érdekében, mint ha olyan, központosításhoz vezető kutatás-politikát folytatnánk, amelyet nagyobb regionális politikai támogatásokkal és segítekkel kell kompenzálni,

a 2004. november 17-én és 18-án megtartott 57. plenáris ülésén (november 18-i ülés) egyhangúlag az alábbi véleményt fogadta el:

1. A Régiók Bizottságának nézetei

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1.1 **üdvözl**i a „Tudomány és technológia: kulcs Európa jövőjéhez – a jövőbeli európai kutatás-támogatási politikára vonatkozó iránymutatások” című közleményt, és azt rendkívül fontos kiindulópontnak tekinti az egész Európa sikerét szolgáló európai kutatás fejlesztéséhez és javításához;

1.2 **egyetért** az Európai Bizottsággal abban, hogy a tudományos kutatás, a technológiai fejlesztés és újítás a tudásalapú gazdaság középpontjában áll, valamint kulcsszerepet játszik a társaságok növekedésében, versenyképességében és a foglalkoztatásban, valamint az EU-polgárok életminőségének javításában;

1.3 **emlékeztet** arra, hogy Európában az egyes régiók növekedése és sikere egyre inkább a tudásalapú gazdaság fejlettségi szintjétől függ;

1.4 **úgy ítéli meg**, hogy míg ez idáig értékesnek és szükségesnek bizonyultak az Európai Uniónak a kutatás-politika területén tett erőfeszítései, ez a megközelítés a mai igények kielégítéséhez már nem elegendő;

1.5 **támogatja** azt a célt, miszerint a GDP 3 %-át kutatásra és fejlesztésre kell fordítani. Ez az abszolút elengedhetetlen cél csak az összes tagállamnak a cél melletti szilárd elkötelezettségével valósítható meg. Mennyiségileg kifejezve a közvetlen EU-finanszírozás szerepe nagyon csekély lehet. Az EU-intézkedések azonban hozzájárulhatnak és szükségesek is ahhoz, hogy megszilárdítsák az elkötelezettséget, és maximális hasznot húzzanak a befektetésből;

1.6 **támogatja** az Európai Bizottság arra vonatkozó javaslatát, hogy 2007 és 2013 között a duplájára kellene emelni a kutatás uniós finanszírozását. Egész Európának érdeke, hogy megvalósuljon ez a javaslat még akkor is, ha a 2007–2013-ig terjedő időszakra vonatkozó költségvetési tervek más fejezeti módosulnának;

1.7 a Bizottsághoz hasonlóan **hangsúlyozza**, hogy az új tagországok humán és kulturális erőforrásaikkal külön motivációt jelentenek a kutatás-politika területén történő jobb fellépésre és az erőforrások növelésére.

AZ EURÓPAI HOZZÁADOTT ÉRTÉK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1.8 **hangsúlyozza**, hogy a kutatás-politika területén kétségtelen az európai hozzáadott érték. A hozzáadott értéket az alábbiak hozzák létre:

- a szükséges kritikus tömeg elérésének lehetősége olyan kutatási témákban, amelyekhez az egyes országok túl kicsinek bizonyulnak,
- vezető tudósok nagyobb mértékű vonzása és
- a magas képzettséggel rendelkező kutatók és más szakértők nagyobb mobilitása;

1.9 **úgy ítéli meg**, hogy a kutatás és fejlesztés uniós finanszírozása – beleértve az új keretprogramot is – dinamikus kell, hogy legyen, és érzékenyen kell, hogy reagáljon az üzleti, tudományos és társadalmi igényekre a kutatás olyan területeken való irányítása érdekében, ahol a legnyilvánvalóbb az európai növekedésre, a vállalatok versenyképességére és a foglalkoztatásra gyakorolt hatás;

1.10 **rámutat**, hogy a városok, valamint a helyi és a regionális hatóságok számos pozitív módon járulhatnak hozzá az európai hozzáadott érték megvalósításához. Ide tartoznak a regionális újítási irányelvek, a technológiai központok, inkubátorok, tudományos parkok és kockázati tőkealapok, amelyeket mind részletesen figyelembe vettek a közleményben; az EU-polgárokkal való szoros kapcsolataik révén a helyi és regionális hatóságok ugyancsak fontos szerepet játszanak az olyan innovációs kérdésekben is, mint a fenntartható fejlődés támogatása a szűkebb közösségek belül;

1.11 **üdvözi** az európai érdekeltségű kutatási infrastruktúra kidolgozásának célkitűzését;

1.12 **üdvözi** azt a célt, miszerint az Európai Unió kutatás-politikáját költséghatékonyabbá kell tenni;

1.13 **hangsúlyozza**, hogy a kritikus tömeg függ a témától, a tematikus területtől és a résztvevőktől (lásd a Marimon-jelentést). Nem kellene minden tematikus területre és eszközre az „univerzális méret” koncepcióját alkalmazni;

1.14 **rámutat**, hogy a nemzeti programok összehangolásának javítása során a regionális kutatási programokat és a programok regionális fejlődésre gyakorolt hatását is figyelembe kell venni;

1.15 **hangsúlyozza**, hogy az összes üzleti vállalkozás 99 %-át kitevő kis- és középvállalkozások (KKV-k) biztosítják a legtöbb munkahelyet, valamint ezek az európai újítás és regionális fejlesztés kulcsszereplői. Az európai kutatás-politikának be kell vonnia a KKV-kat, és azok kutatása és fejlesztése az eddigieknél több figyelmet érdemel;

1.16 **egyetért azzal**, hogy a kutatóknak képeseknek kell lenniük arra, hogy érdekeik és igényeik szerint teljes mértékben kiaknázzák az európai kutatás-politikai intézkedéseket – beleértve a kisebb méretű projektek lehetőségét is –, valamint **üdvözi** azt az indítványt, miszerint nyitottabb kutatás-finanszírozási mechanizmust kell létrehozni;

1.17 nagyobb súlyt **szeretne látni** a kutatók saját, a vállalatok kutatási és fejlesztési igényein alapuló kezdeményezésére javasolt projektek mögött;

1.18 **hangsúlyozza** a helyi és regionális gazdaságfejlesztési politika és stratégiák közreműködő szerepét. A városok, régiók és a helyi önkormányzatok a helyi egyetemekkel és vállalkozásokkal együttműködésben általában összehangolják a helyi és regionális gazdaság fejlesztését szolgáló eszközöket és a teljes újítási infrastruktúrát;

1.19 **úgy ítéli meg**, hogy az EUREKA módszer jó példa a tudomány-orientált és ambiciózus kutatási hálózatra, amelyben a KKV-k alacsony küszöbértékkel vehetnek részt.

A KUTATÁS SOKSZÍNŰSÉGE ÉS FÖLDRAJZI DECENTRALIZÁLÁSA

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1.20 **rámutat**, hogy Európa fő erőssége a lakosság nagyon nagy hányadának magas képzettségi szintje. Ennek az adott-

ságnak a teljes mértékű kihasználása érdekében Európának kiterjedt oktatási és kutatási infrastruktúrával kell rendelkeznie;

1.21 szigorú intézkedések meghozatalát **kéri** annak érdekében, hogy a kisebb intézmények és a közhatóságok is hasznát lássák az európai kutatás-politikának. A kutatás és fejlesztés világa sokszínűvé és változékonnyá vált. Az alap- és az alkalmazott kutatás közötti különbség kezd elmosódní. Különböző méretű és típusú létesítményekben hozható létre új tudás. Akár kis intézmények is létrehozhatnak világérdeket szolgáló tudást, szűk szakértői területeken, különösen akkor, ha csúcstechnológiával rendelkező vállalkozásokkal működnek együtt;

1.22 **hangsúlyozza**, hogy a kutatás sokszínűsége, autonómiája és földrajzi decentralizálása a kutatás regionális hatásának fontos tényezőit jelenti. A városok és regionális hatóságok igazgatási struktúráinak fejlesztése szintén előfeltétele az újítások kutatási területéről üzleti területre és a közhatósági szervezetek szférájába való sikeres átültetésének. Ez különösen fontos az új tagállamokban, ahol a decentralizált igazgatási struktúrák kidolgozása, valamint a helyi és regionális önkormányzat megerősítése a helyi és regionális szinten fenntartható fejlődés biztosításának kulcs tényezője;

1.23 **emlékeztet arra**, hogy Európa-szerte különböző rendszerek léteznek. Országtól függően a városok, a helyi hatóságok és a régiók gyakran kritikus szerepet töltenek be a felsőoktatás és a kutatás szervezésében, finanszírozásában és fejlesztésében, különösen olyan, a kutatást, fejlesztést, inkubátorokat és üzleti környezetet kombináló, újító környezet létrehozásában, amelyben a kutatási eredmények új üzleti tevékenységekhez, új munkahelyekhez és fokozott jóléthez vezetnek;

1.24 **úgy véli**, hogy a közleményben javasolt „kiválósági központok” koncepcióját oly módon kell megvalósítani, hogy olyan, nagyon specializált kisebb központokat is figyelembe vegyenek, amelyek lényegesek lehetnek a szűk termelési területeken világszerte versenyképes vállalkozások fejlesztésében, és a feltörekvő, új nagyvállalkozások számára kiindulópontként szolgálhatnak;

1.25 **úgy véli**, hogy ugyanez vonatkozik a technológiai platformokra is: a platformokra úgy kell tekinteni, mint olyan eszközökre, amelyek Európa számos részén elősegítik a sokszínű, csúcstechnológiát alkalmazó üzleti tevékenységet;

1.26 **üdvözi** a kutatásfinanszírozás és a strukturális alapok egymást kiegészítő felhasználását; a gyakorlati megoldásokat a „Konvergencia” célkitűzéshez tartozó régiókban és a „Regionális versenyképesség és foglalkoztatás” célkitűzése keretében kell kidolgozni, külön hangsúlyt helyezve az új tagországokra;

1.27 **azt tanácsolja**, hogy folytassák és szilárdítsák meg a „Marie Curie”-intézkedéseket, amelyek célja, hogy Európát vonzóbbá tegye a vezető kutatók számára. Az európai kutatásnak az európai versenyképesség javítása érdekében tudnia kell hasznosítani minden, a fiatalokban, a nőkben és minden régióban rejlő lehetőségét, valamint az Európán kívüli országokkal való, növekvő együttműködés adta előnyöket;

A HETEDIK KERETPROGRAM FELÉ HALADVA

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1.28 **üdvözli**, hogy a közlemény végén meghívják az európai kutatás különféle érdekeltjeit és felhasználóit, hogy vegyenek részt a hetedik keretprogram megszervezését célzó vitában;

1.29 **hangsúlyozza** továbbá a különböző érdekeltek esetleges pozitív szerepét, különösen a helyi és regionális hatóságok szerepét a javasolt Európai Kutatási Tanácsban. Az Európai Kutatási Tanács ötletét – legyen akár uniós ügynökség, akár másféle struktúra – annak érdekében kellene kidolgozni, hogy szoros kapcsolat alakuljon ki a helyi és regionális igazgatással és a Régiók Bizottságával. Az európai kutatási és fejlesztési finanszírozást a tudományos kiválóság alapján, valamint az újítások kereskedelmi bevezetésének lehetősége alapján és a társadalmi szükségletek kielégítésére való törekvés igényével kellene irányítani. **Fontosnak véli**, hogy azoknak az európai régióknak és kutatóknak is javára váljanak a kutatási eredmények, melyek nincsenek benne abban a csoportban mely támogatást kap a javasolt Európai Kutatási Tanács részéről;

1.30 **támogatja** az uniós tevékenységek javasolt racionalizálását és átcsoportosítását, amelynek révén támogatják a KKV-knál folyó és azok hasznát szolgáló kutatást, valamint a kocká-

zatitőke-alapok fejlesztését, a tudományos parkokat, inkubátorokat és regionális innovációs irányelveket szolgáló kutatást, a technológiaátadást és a szellemi tulajdon és szabadalmak kezelését szolgáló kutatást. Ez a javaslat a Bizottság számos főigazgatóságát érinti, és közösen kell azt kidolgozni – az is fontos, hogy a Régiók Bizottsága is tevékenyen részt vegyen.

2. A Régiók Bizottságának ajánlásai

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

2.1 **azt tanácsolja**, hogy a kiegyensúlyozott európai regionális fejlődés elősegítésének szempontja szerepeljen az európai kutatás-politika végrehajtásában;

2.2 **hangsúlyozza**, hogy a K+F előmozdítását figyelembe kell venni az új strukturális alapokat érintő programok kidolgozása során;

2.3 **hangsúlyozza**, hogy az „emberi vetület” és a társadalmi szükségletek kérdését fel kell venni az új finanszírozási programba;

2.4 **kiemeli** a kutatási és újítási infrastruktúra, a kutatóközpontok, a technológiai parkok és kiválósági központok fontosságát – beleértve a kisebb méretűeket is –, ugyanakkor szem előtt tartja a kutatók képzésében és az emberi tőke helyi, ugyanakkor a szélesebb régiók javát is szolgáló kiépítésében betöltött kulcsszerepüket;

2.5 **azt tanácsolja**, hogy az Unió inkább a vállalkozási alapon történő kutatást, a regionális újítási folyamatokat és a kutatási eredmények üzleti alapokra helyezését finanszírozza, ily módon kidolgozva azokat az eszközöket, amelyek megerősítik a tudásalapú gazdaságot az Unió különböző részein.

Brüsszel, 2004. november 18.

A Régiók Bizottsága

elnöke

Peter STRAUB